

¶ Jan Terje Faarlund (utg.), *Språk i endring. Indre norske språkhistorie*. Oslo: Novus Forlag 2003. 309 s. ISBN 82-7099-369-7.

Språk i endring är resultatet av ett stort forskningsprojekt vid Universitetet i Oslo – *Frå gammalnorsk til nynorsk: Indre språkhistorie etter norrøn tid* – som finansierades av det norska forskningsrådet 2000-2002. Projektledaren var Jan Terje Faarlund, medarbetare var forskare vid institutionerna för nordiska språk vid Universitetet i Oslo och Högskolan i Agder. Boken innehåller 9 artiklar som behandlar olika spännande aspekter ur den yngre norska språkhistorien, samt en inledning av utgivaren. Den saknar ett register.

I sin inledning påpekar Faarlund att språkinterna faktorer har ägnats lite uppmärksamhet i litteraturen om norsk språkhistorie efter ca. 1500. I stället handlar den huvudsakligen om hur norskan försvann som skriftspråk före 1814, och om det danska skriftspråkets förnorskning och landsmålets/nynorskans utveckling efter detta år. Boken fyller alltså en tydlig lucka och passar dessutom bra i en tid då intresset för inre språkhistoria är uppåtgående, bland annat tack vare forskningen om grammatikalisering. Skillnaden mellan fornnordiska och nunorska¹ kallas i den här volymen för ett "typologiskt skifte", dvs en övergång från ett språk med en stavelsestruktur som var oberoende av betoning, ett rikt kasusystem och relativt fri ordföljd till ett språk där stavelsestrukturen är starkt beroende av betoning, där kasus har så gott som försvunnit och där ordföljden har blivit relativt fast, med obligatoriskt subjekt. Alla dessa aspekter behandlas mer eller mindre utförligt, vilket gör boken till mer än bara en artikelsamling — tillsammans ger artiklarna en bra översikt över den nuvarande

¹ Termen 'nunorska' (*nynorsk* i boken) syftar på en språkhistorisk period och hänvisar sålunda till både *bokmål* och *nynorsk*.

forskningen om denna viktiga period i norskans historia.

De stora förändringarna inom stavelsekvantiteten behandlas i Nina Gram Garmanns 'Kvantitetsomleggingen i et kognitivt perspektiv'. I de fornnordiska språken kunde betonade stavelser vara antingen långa, korta eller överlånga, medan de i nunorska alltid är långa. Obetonade stavelser kunde vara både korta och långa, medan de i nunorska alltid är korta. Som modell använder hon en relativt ny teori: Joan Bybees kognitiva fonologi (Bybee 2001) och jämför den med andra förklaringsmodeller. Denna teori, som kallas för "bruksbaserad" går ut på att det finns tre slags fonologiska förändringar: artikulatoriskt motiverad ljudförändring (vållad av talaren för att underlätta uttalet), akustiskt-perceptuellt motiverad ljudförändring (vållad av lyssnaren för att underlätta förståelsen) och analogiska ljudförändringar. Den första typen ses som primär och finns i högfrekventa ord, den andra i lågfrekventa ord medan den sista typen äger rum i lågfrekventa ord i analogi med högfrekventa ord. I sitt bedrag ställer Garmann frågan om kvantitetsförändringen är analogiskt motiverad. För att få svar på denna fråga har hon granskat 32 diplom från 1390 som är skrivna på norska i Østlandet. Från detta material drar hon den slutsatsen att svaret borde vara ja — långa stavelser var mycket mera frekventa än både korta och överlånga stavelser. Möjligen var det förlängningen av [a] till [aa] som satte den stora kvantitetsförändringen i gång. Det förblir emellertid oklart om kvantitetsförändringen är orsaken till en rad andra ljudförändringar eller om det är ett resultat av andra förändringar med olika orsaker. Artikeln ger verkligen mersmak, så det är bra att få veta att Garmann arbetar på en doktorsavhandling om ämnet.

Frekvens är också en av faktorerna som Arne Torp tar upp i sitt bidrag 'Frekvens, trykklethet, reduksjon'. Torp är särskilt intresserad av vad han kallar för osorterat 'skräp' (*søppel*) som inte kan förklaras med hjälp av de gamla goda ljudlagarna. Torps

viktigaste resonemang går ut på att det finns ett samband mellan frekvens och reducering. Högfrekventa ord blir gärna utsatta för fonologisk reducering, dvs att de blir kortare och/eller lättare att uttala. En orsak till att ett ord blir mera frekvent är grammatikalisering — övergången från innehållsord till funktionsord. Detta ökar inte bara ordets frekvens, utan medför också att det är obetonat, vilket kan bidra till ordets fonologiska reducering. Torp ger en detaljerad översikt över olika sorters reducering och obetonade element (enklitiska pronomen, konjunktionen *og*, prepositioner och adverb, frågeord, hjälpverb och s.k. "korta verb"). Han ägnar också ett avsnitt åt betydelsen av ett ords frekvens för morfologiska utvecklingar, t.ex. suppletiva och andra oregelbundna böjningsformer vid högfrekventa element (*liten – små*) och analogisk utjämning vid lågfrekventa element (jfr. *slå – slog* men *flå – flådde* (fisl. *fló*)). Det är alltså en rad spännande fenomen som Torp tar upp i sin artikel, men den saknar Garmanns teoretiska och metodologiska stringens. Detta medges av författaren själv, som skriver i inledningen att hans teoretiska ram är 'eklektisk'. Också Torp hänvisar till Bybees modell, utan att riktigt tillämpa den på sitt eget material. Frånvaron av en teoretisk tvångströja har i och för sig lett till många intressanta observationer och det är författarens förtjänst att han länkar ihop dem och kastar nytt ljus över dem i sitt påfallande lättlästa bidrag. Men det innebär också (för att hålla fast vid Torps metafor) att det han har gjort faktiskt inte är mer än att han sopat ihop en del av högen i några mindre sophögar. Man får hoppas att Torp tar itu med högarna en gång till för en systematisk sortering samt en redogörelse för sorteringsprinciperna, eller också att han tar hand om allt skräp som finns kvar. Där finns säkert fler guldklimpar att hitta.

Rent morfologiska ämnen kommer upp till diskussion i Kjartan Ottóssons 'Utviklinga av person- og numerusbøyinga av verb i gammalnorsk og mellomnorsk' och Åse Wetås' 'Kan ein

komparativ studie av namn og appellativisk materiale kasta lys over kاسوببوفallet i mellomnorsk?'. Ottóssons bidrag är en uttömmande beskrivning av den starka förenklingen inom verbets person- och numerusböjning mellan ca. 1200 och 1500, baserad på ett omfattande diplommaterial. Hela böjningsformer (vissa verbformer kan inte segmenteras) och paradigm ligger till grund för Ottóssons morfologiska analys inom ramen av Bybees (1985) och Wurzels (1984) modeller. Han börjar med att utarbeta systemdefinierande strukturegenskaper (i Wurzels bemärkelse) för den fornnorska verbböjningen omkring 1200. En av dessa egenskaper är att person och numerus har s.k. portmanteau-exponens — ändelsen *-m* uttrycker till exempel både första person och plural. En annan egenskap, som är av särskild betydelse för Ottóssons analys, är antalet distinktioner inom de olika singular- och pluralparadigmen: i de flesta fallen finns det trefaldiga distinktioner, men redan i den äldsta fornnorskan finns det systematiska synkretismer, nämligen mellan andra och tredje person i de flesta paradigm i presens singular indikativ (t.ex. *kalla, kallar, kallar*) och mellan första och tredje person i preteritum singular indikativ (t.ex. *band, bautt, band*). Frågan som tvingar sig på är om man på grund av systemegenskaperna kan avgöra vilka systemförändringar som ligger nära till hands. Av Ottóssons detaljgranskning framgår att den viktigaste förändringen i fornnorskan äger rum "under systemnivå" (dvs att strukturegenskaperna inte förändras), medan förändringarna i medelnorskan innebär en fullständig omstrukturering av systemet. Det viktigaste som hände i fornnorskan var sammanfall av första och tredje personen i singular (konjunktiv och preteritum av svaga verb) och första och andra/tredje personen (presens indikativ). I den medelnorska perioden försvinner också distinkta former på *-r* av andra personen singular och senare även distinktionerna i plural. Skillnaden mellan icke-systemdefinierande och systemdefinierande förändringar förblir

något oklar. Sammanfall mellan första och tredje personen i singular leder ju till att det i de flesta indikativparadigmen inte finns någon distinktion alls, medan det i den äldsta fornnorskan alltid fanns tvåfaldiga eller trefaldiga distinktioner. Någon riktig förklaring för förändringarna ger Ottósson inte heller, synkretism inom personböjningen förklaras som en "försvagning av persondistinktionen", men detta skulle lika gärna kunna vara en *följd* av synkretismen. Men som författaren skriver i slutsatsen är arbetet inte avslutat ännu, och man bör alltså inte klandra honom för bristen på en allomfattande förklaring. På det deskriptiva planet är artikeln väldigt rik — inte mindre än 52 sidor ägnar Ottósson åt belägg och beskrivning, och hans artikel utgör alltså ett välkommet tillägg till de ganska kortfattade redogörelserna i språkhistorier och tidigare monografier.

Åse Wetås' artikel handlar om den andra omvälvande förändringen inom norskans morfologi — kasussystemets sammanbrott. Inte heller denna förändring har beskrivits i detalj, och i de verk som finns underlåter man vanligen att skilja mellan appellativ och egennamn. Avvikande böjningsformer eller ingen böjning alls påträffas emellertid tidigare vid namn än vid appellativ. Artikeln utgörs huvudsakligen av en översikt över forskningshistorien och beskrivning av material och metod. Liksom Ottósson har Wetås valt att använda Wurzels naturliga morfologi (inklusive Ottóssons modifikationer) som teoretisk ram för beskrivningen av de morfologiska förändringarna, och hon arbetar också med icke-systemdefinierande och systemdefinierande förändringar. Så är till exempel utbredning av genitivändelsen *-s* på de andra genitivändelsernas bekostnad en icke-systemdefinierande förändring, medan uppkomsten av *-s* som frasmärk påverkar kasussystemet som helhet. Systemdefinierande förändringar sätts enligt Wetås igång av 'extramorfologiska' faktorer, t.ex. fonologiska och syntaktiska faktorer (som uppkomsten av en fast ordföljd). Som

“pilotstudie” har hon excerperat 10 diplom från Väst-Telemark från perioden 1400-1499. Av en första analys av materialet framgår bland annat att det är personnam som saknar kasusböjning tidigast. När ett namn utgör del av en större fras saknar det alltid kasusböjning medan adjektiv och/eller substantiv i samma fras fortfarande blir böjda: *ffornemder Sewal-Ø* (NOM), *Hinrik Hermansson prester a Huitisæidi*. Det är klokt att Wetås behandlar de olika ordklasserna separat eftersom det visar sig att det finns betydande skillnader mellan dem. Det är emellertid viktigt att indela ordklasserna i ännu mindre grupper. För det första bör man skilja mellan fristående namn och namn som ingår i komplexa fraser, såsom framgår av studier om personnamns böjning i fornsvenskan (Modéer 1955, Peterson 1981, Norde 1997:139ff.). För det andra har forskning om kasusbortfall i svenskan påvisat att substantiv utan attribut beter sig annorlunda än substantiv som ingår i nominalfras (då är det i de flesta fall bara adjektivet som blir böjt) och att det till och med finns stora skillnader de olika deklinationerna emellan (se härom Norde 2001). Det ligger nära till hands att sådana skillnader påträffas i norskan också. Men eftersom Wetås’ bidrag bara är en första rapport från ett större projekt kommer hon säkert att ta hänsyn till allt detta vid ett senare tillfälle.

Förändringar inom reflexiva uttryck utgör ämnet till Laila Sakshaugs ‘Endring i reflexiv referanse frå norrønt til moderne norsk: Ein OT-inspirert analyse’. Sakshaug behandlar konstruktioner med reflexiva pronomen (*sik/seg*), reflexiva possessiv (*sin*) och reflexiva/reciproka verb i fornnordiskan och nunorskan inom ramen av en blandning av autolexikalsk syntax, styrnings- och bindningsteori och OT (*optimality theory*). Eftersom det inte är möjligt att diskutera Sakshaugs analys av de reflexiva konstruktionerna utan en utförlig behandling av de OT-villkor (*constraints*) som är relevanta i detta sammanhang, kommer jag inte att

behandla den här artikeln i detalj.

De övriga fyra artiklarna kan ses som fallstudier om grammatikalisering. Den första av dessa är Marit Christoffersens 'Noe om bindeord i äldre norsk, særlig om *ok*, *en*, og *nema*'. Christoffersen behandlar fogeorden *ok*, *en* och *nema*, och påpekar att gränsen mellan samordning och underordning var något mindre skarp i äldre norska än i nunorskan. *Ok* och *en* är typiska samordnande konjunktioner i nunorska men hade också (ehuru marginellt) underordnande funktion i äldre norska. Ordet *nema* 'om inte, med mindre' (som finns kvar i de öskandinaviska språken men inte i de fastlandsskandinaviska) är ursprungligen en underordnande konjunktion som emellertid också kunde uppträda i samordnande konstruktioner. Denna konjunktion ägnas mest uppmärksamhet i artikeln. Författarinnan behandlar både ordens omstridda etymologi och dess bruk i två fornnorska texter (*Magnus Lagaboters Landslov*) och *Barlaams och Josaphats saga*) samt i fornnorskt diplommaterial som finns tillgängligt i maskinläsbar form på webben. Hon visar att *nema* som subjunktion är dominerande i lagtexten, medan den är mera vanlig som samordnande konjunktion (med adversativ funktion) i sagan och diplomten. Detta är i och för sig ett intressant resultat, men för att få en klar bild av (utvecklingen av) ordets betydelse och funktion behöver man nog gå igenom ett mycket större material. Då blir det kanske också mera klart i vilka avseenden *nema* bör betraktas som grammatikalisering, en term som nämns åtskilliga gånger utan att Christoffersen riktigt går in på den.

Också Hans-Olav Enger behandlar ett norskt morfems historia ifrån ett grammatikaliseringsperspektiv i 'Skandinavisk $-s(t)$ en gang til: grammatikalisering fra klitikon til avledningsaffix'. Engers resonemang är emellertid mycket mera explicit och utgör dessutom ett värdefullt bidrag till teoribildning. Morfemet $-s(t)$ lämpar sig utmärkt till en kritisk behandling därför att det framställs som

ett typexempel på grammatikalisering i litteraturen (t.ex. Hopper & Traugott 2003 [1993]: 159ff.) utan att någon någonsin har gjort sig besväret att kontrollera morfemets faktiska utveckling. Faktum är att $-s(t)$ i de nuvarande fastlandsskandinaviska språken är ett suffix och ett annat faktum är att det har ett fristående pronomen (*siz*) som ursprung. *Et voilà* – en utveckling från pronomen via klitikon till suffix som går hand i hand med betydelseutvecklingen REFLEXIV – ANTIKAUSATIV – PASSIV (se Propst 2000) samt reduktion från *sik* till $-s(t)$: ett klassiskt fall av grammatikalisering! Efter en noggrann granskning av det fornnordiska morfemet drar Enger emellertid den slutsatsen att $-s(t)$ inte utan vidare utvecklats sig från klitikon till böjningsändelse. Han behandlar sju kriterier för att skilja mellan böjning och avledning och visar på ett alldeles övertygande sätt att de flesta fornnordiska $s(t)$ -verben är avledda former (endast de s.k. antikausativa verben kan förmodligen räknas som böjning). Först i senare tid har $-s(t)$ utvecklats sig till ett böjningssuffix. Klinen för utvecklingen av $-s(t)$ bör alltså vara:

(fristående) pronomen - klitikon – avledningssuffix - böjningssuffix

Detta är minst sagt ett uppseendeväckande resultat eftersom en del forskare avvisar explicit möjligheten att avledningssuffix och böjningssuffix utgör del av en och samma klin.

Jan Terje Faarlund är den tredje som använder grammatikaliseringsteorin som ram, i ett bidrag med titeln 'Reanalyse og grammatikalisering i norske infinitivkonstruksjonar'. I norskans historia uppträder en rad förändringar inom infinitivkonstruktioner. För det första har prepositionen *at* utvecklats sig till det fornnordiska infinitivmärket *at*. Under perioden efter 1500 grammatikaliseras detta märke vidare till ett proklitiskt *å*. Att *å* är ett klitikon framgår av det faktum att man inte kan placera ett annat element mellan *å* och infinitivformen. Intressant nog blir cirkeln sluten i dagens norska där, det (liksom i fornnordiskan) är möjligt att

placera ett adverb mellan *å* och infinitivformen: *Du skal lova at ikkje drikke*. Denna förändring karakteriserar Faarlund som *avgrammatikalisering*, eftersom det är en övergång från ett klitikon till ett fristående ord. Eftersom avgrammatikalisering är en omstridd typ av språkförändring därför att grammatisk förändring anses vara enkelriktad (se t.ex. Lehmann 1995), är detta en intressant utveckling. Faarlunds analys kommer därför säkert att mötas med en viss skepsis av de forskare som menar att avgrammatikalisering inte finns. Ett sätt på vilket man skulle kunna bortförklara ett sådant 'jobbigt' undantag (om jag nu får spela djävulens advokat) är att påstå att det här faktiskt rör sig om grammatikalisering, inte avgrammatikalisering. Vissa forskare har t.ex. hävdad att grammatikalisering leder till större syntaktisk räckvidd (Tabor & Traugott 1998). I så fall skulle utvecklingen i nunorskan vara ett fall av grammatikalisering i att det proklitiska *å* får större räckvidd (*scope*). En sådan analys medför emellertid en del nya problem (se Campbell 2001:140), bland annat därför att grammatikalisering inom Lehmanns (1995) standardmodell minskar ett elements räckvidd. Enligt min mening bör infinitivmärkets senaste utveckling alltså verkligen tolkas som ett fall av avgrammatikalisering.

Den sista som behandlar en grammatikaliserad konstruktion är Kjell Ivar Vannebo, i sitt bidrag '<<Ta og ro deg ned noen hakk.>> Pseudokoordiering med *ta* i ett grammatikaliseringsperspektiv'. Pseudokoordination med *ta* är ett intressant fenomen (se t.ex. Ekberg 1993 för en behandling av konstruktionen i svenskan) och Vannebo visar att dess historia uppvisar många aspekter som är typiska för grammatikalisering. *Ta og V(erb)* har utvecklat sig från en parataktisk konstruktion till en hypotaktisk konstruktion (*ta* har blivit ett underordnat verb) och verbet *ta*'s betydelse har förbleknat. *Ta* är över huvud taget ett frekvent verb med ganska generell betydelse och sådana verb blir tvärspråkligt ofta utsatta för grammatikalisering. Utgångspunkten för utveck-

lingen har förmodligen varit konstruktioner sådana som *Konungur bað taka hann ok leiða út*. Eftersom objektet *hann* följer verbet *taka* (V1) och inte V2, är det här inte fråga om pseudokoordination. Redan i fisl. finns det emellertid också konstruktioner sådana som *takið og haldið henni*, där objektet följer V2. Om detta emellertid redan är en *ta og V* konstruktion är osäkert, därför att *takið* fortfarande kan tolkas som 'gripa, ta tag i'. En sådan konkret tolkning av V1 är inte längre möjligt i *Taka þeir nú ok brenna hvsin*. Också i konstruktioner utan objekt ligger det nära till hands att uppfatta dem som *ta og V* konstruktioner, t.ex. *tóke han þá ok berjafi bæði útanlands ok innanlands*. En annan fråga som Vannebo tar upp är om konstruktionen kan vara ett syntaktiskt lån. Detta har hävdats av Coseriu (1966), som menar att konstruktionen spreds från Grekland till olika delar av Europa, men Vannebo är knappast övertygad. Han påpekar att konstruktionen knappast förekommer i Tyskland och England. Har den 'hoppat över' Tyskland? Dessutom är den vanligast i dialekterna, och det är föga troligt att en ursprungligen grekisk konstruktion spred sig endast till ledig stil. Det ligger närmare till hands att konstruktionen utvecklades parallellt i olika språk, och även det är något som är typiskt för grammatikalisering. Sammanfattningsvis kan vi alltså slå fast att *ta og V*'s historia i de nordiska språken verkar vara ett typexempel på grammatikalisering, men eftersom de viktigaste stegen redan utspelades före tiden för de äldsta skriftliga källorna, kan vi inte vara helt säkra på det, som författaren konkluderar med rätta.

Språk i endring är en imponerande antologi, inte minst med tanke på att forskningsprojektet som den är ett resultat av startade först år 2000. Detta innebär visserligen att några av bidragen har ett något preliminärt prägel, men eftersom det rör sig i dessa fall om pågående (avhandlings)arbete innebär det också att vi ännu kan vänta oss mycket matnyttigt från dessa språkforskare. Boken visar också att norskans historia efter 1500 är faktiskt mycket

mera intressant än många nordister förmodligen tror. Eftersom boken rymmer artiklar som tillsammans täcker både fonologiska, morfologiska och syntaktiska aspekter, får man ett bra intryck av språkinterna utvecklingar under denna turbulenta period. En annan fördel är att så många bidrag handlar om grammatikalisering. Som sagt har grammatikaliseringsteorin gett en viktig impuls åt historisk lingvistik i allmänhet, men efter Wijk-Anderssons pionjärbete om grammatikalisering i svenskan (1997) har det kommit ut förvånansvärt få fallstudier från de nordiska språken. Och sådana detaljerade fallstudier är oundgängliga för teorins utveckling, såsom framgår av (i synnerhet) Engers och Faarlunds bidrag. Engers diskussion av *s(t)*-verbens historia visar än en gång att många såkallade 'typexempel' faktiskt inte lyder grammatikaliseringsteoretikernas lagar,² och Faarlunds bidrag visar än en gång att grammatisk förändring inte alltid är enkelriktad. Dessa viktiga slutsatser gör boken även relevant för grammatikaliseringsteoretiker, om de nu är norskkunniga.

Muriel Norde, Universiteit van Amsterdam

Litteratur

- Bauer, Brigitte L.M. 2003. "The adverbial formation in *mente* in vulgar and late Latin. A problem in grammaticalization". In Heikki Solin, Martti Leiwo & Hilla Halla-aho (eds) *Latin vulgaire — latin tardif VI. Actes du VIe colloque international sur le latin vulgaire et tardif*. Hildesheim, Zürich & New York: Olms-Weidmann.
- Bybee, Joan. 1985. *Morphology*. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Bybee, Joan. 2001. *Phonology and language use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Campbell, Lyle. 2001. "What's wrong with grammaticalization?". *Language*

² Se t.ex. också Bauer 2003 om ett annat grammatikaliseringsteorins skötebarn — det romanska adverbssuffixet *-ment(e)*.

- Sciences* 23, 2-3: 113-161.
- Coseriu, Eugenio. 1966. "<<Tomo y me voy>>. Ein Problem vergleichender europäischer Syntax". *Vox Romanica, Annales Helvetici explorandis linguis Romanicis destinati* 25, 13-55.
- Ekberg, Lena. 1993. "Verbet *ta* i metaforisk och grammatikaliserad användning". *Språk och stil* 3 (ny följd), 105-139.
- Hopper, Paul J. & Elizabeth Closs Traugott. 2003. *Grammaticalization. 2nd edition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lehmann, Christian. 1995 [1982]. *Thoughts on grammaticalization*. Lincom Europa, München & Newcastle.
- Modéer, Ivar. 1955. *Personnamn i Kalmar tänkebok* (= *Anthroponymica Suecana* 1). Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Norde, Muriel. 1997. *The history of the genitive in Swedish. A case study in degrammaticalization*. PhD thesis, University of Amsterdam.
- Norde, Muriel. 2001. "The loss of lexical case in Swedish". In Jan Terje Faarlund (ed.) *Grammatical relations in change*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 241-272.
- Propst, Ron. 2000. "From reflexive to passive in Scandinavian: a recursive cycle". I Guðrún Thórhallsdóttir (ed.) *The Nordic languages and modern linguistics* 10. Reykjavík: Institute of linguistics, 203-212.
- Peterson, Lena. 1981. *Kvinnonamnens böjning i fornsvenskan. De ursprungligen starkt böjda namnen* (= *Anthroponymica Suecana* 8). Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- Tabor, Whitney & Elizabeth Closs Traugott. 1998. "Structural scope expansion and grammaticalization". In Anna Giacalone Ramat & Paul J. Hopper (eds) *The limits of grammaticalization*, 229-272. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Wijk-Andersson, Elsie. 1997. "Begreppet grammatikalisering belyst med svenska exempel". *Språk och stil* 6 (ny följd), 19-35.
- Wurzel, Wolfgang. 1984. *Flexionsmorphologie und Natürlichkeit. Ein Beitrag zur morphologischen Analogiebildung*. Berlin: Akademie Verlag.